

[Else-Merete Ross.]

„ . . . der er nedsat et udvalg, der har den opgave at finde frem til typer, der så kan danne grundlag for en arkitektkonkurrence.“

På mit partis vegne kan jeg give varm tilslutning til lovforslaget.

Chr. Madsen: Der skal efter lovforslaget bygges for 75 mill. kr. over en årrække. Vi er bragt i den situation, at vi må stemme for forslaget, fordi der af menneskelige grunde nødvendigvis må bygges disse skoler til forsorgen for åndssvage, men vi er meget utilfredse med, at vi i udvalget ikke har kunnet få tallene for, hvad tilsvarende byggeri ville koste, hvis det blev opført af betonelementer.

Det i redegørelsen fra arbejdsudvalget nævnte montagebyggeri foregår efter, hvad jeg kalder engelske principper, og der bygges fortrinsvis af udenlandske materialer, medens der til skoler af betonelementer kun bruges materialer af dansk oprindelse. Vi har fået en m²-pris for de „engelske“ skoler, men det har været umuligt at få en m²-pris for tilsvarende byggeri af betonelementer, til trods for at der opføres mange skoler af dette materiale her i landet.

Et entreprenørfirma har tilsendt udvalget en skrivelse, hvori firmaet meddeler, at skoler til forsorgen opført efter samme principper som montageskolen kan bygges væsentligt billigere af beton end efter det engelske princip, og at firmaet er klar til når og hvor som helst at gøre nærmere rede for alt vedrørende byggepriser, kvalitet m. m. Udvalget har ikke ment, at det var nødvendigt at følge denne opfordring, og udvalget mener, at rapporten fra arbejdsudvalget og embedsmændenes beregninger med hensyn til montageskolen er tilstrækkelig begrundet, og at priserne er holdbare.

Jeg har den opfattelse, at en bygherre, der — og i særdeleshed, når det gælder staten — står over for et byggeri på 75 mill. kr., må undersøge priserne for byggeri efter samme metode, hvis der findes mulighed herfor. Og det gør der i det foreliggende tilfælde. Betonelementerne kan bruges, og skolerne kan udføres af dette materiale og efter de krav, der er stillet i rapporten. Betonskoler opføres som sagt overalt i landet. De opføres og fremstilles af ufag-

lært arbejdskraft. Det vil derfor ikke tage arbejdskraft fra byggesektoren; det vil derimod blive en kærkommen hjælp til bekæmpelse af den arbejdsløshed, der fortsat er i visse områder af landet, og derfor mener jeg, at når staten går i gang med montagebyggeri af denne størrelsesorden, vil der være rig lejlighed til at udføre de fornødne eksperimenter, at foretage den fornødne rationalisering og planlægning og de fornødne beregninger. Staten kunne med et væsentligt resultat bringe montagebyggeriet ud over de vanskeligheder, der er for ved industriel fremstilling at bygge huse, der kan bruges i det almindelige boligbyggeri, huse, der er fremstillet væsentlig billigere, end vi er vant til. Inden for et byggeprogram på 75 mill. kr. skulle man mene at et sådant resultat kunne opnås også før byggeperiodens udløb.

Der har desværre ikke været interesse for mine tanker i udvalget, og sammenligningspriser med betonelementer kan ikke fremskaffes i dette hus, hvor der ellers kan findes tal frem for næsten alt mellem himmel og jord.

Jeg har haft den glæde i dag at modtage en skrivelse fra Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmands og Specialarbejder Forbund, hvori man gør udvalget opmærksom på en hel del ting, der tangerer det, jeg her har fremført. Der siges i denne skrivelse, at der ikke er tvivl om, at skoler, der er opført af betonelementer, kan laves væsentligt billigere end det, der er nævnt i rapporten, det, jeg kalder det engelske princip. Endvidere mener de to organisationer, at man på væsentlige punkter ud fra økonomiske og tekniske begrundelser kan modbevise, hvad der står i rapporten. Jeg går ud fra, at udvalget får lejlighed til at gennemgå denne skrivelse inden tredje behandling af denne sag.

Med disse bemærkninger gentager jeg, at vi på grund af de vanskelige vilkår, som mennesker, der er anbragt under åndssvageforsorgen, har, og ikke mindst de vanskeligheder, som de, der skal udføre det daglige arbejde, har, går ind for lovforslaget, idet vi dog tilføjer, at de mange problemer angående montagebyggeri, industrielt byggeri, herunder spørgsmålet angående betonelementer, ikke er blevet behandlet på tilfredsstillende måde.